

THUYẾT MINH VỀ NHÀ THỜ ĐÁ PHÁT DIỆM

Từ Hà Nội đi theo quốc lộ 1 khoảng 95km đến thị xã Ninh Bình rồi sẽ theo đường số 10 chừng 28km sẽ tới thị trấn nhỏ nhưng rất nổi tiếng. Phát Diệm – nơi có nhà thờ cổ nhất VN, một công trình kiến trúc nghệ thuật độc đáo mang đậm dáng dấp phương Đông.

Khu nhà thờ Phát Diệm được cha Phêrô Trần Lục (còn gọi là cụ sáu), chánh xứ Phát Diệm, xây từ năm 1876 đến khi cụ qua đời (6-7- 1899) mới hoàn thành. Khu nhà thờ có diện tích khoảng 2.000m², bao gồm nhiều công trình như ao hồ, phương đình, nhà thờ lớn, nhà thờ đá, bốn nhà thờ nhỏ, ba hang đá nhân tạo... Trong đó, phương đình được coi là công trình nổi bật hơn cả. Phương đình có nghĩa là "nhà vuông", kích thước cũng gần như vuông: chiều ngang 24m, sâu 17m, cao 25m và chia làm ba tầng. Tầng dưới lớn nhất được xây dựng toàn bằng đá xanh vuông vắn, trên đó tạc những bức phù điêu diễn tả sự tích Chúa Giê su và một vài vị thánh. Tầng giữa cũng được xây bằng đá có đặt một chiếc trống cái. Ở bốn góc tầng này là bốn tháp nhỏ có mái cong. Tầng trên cùng lại được xây bằng gỗ, nơi đây đặt một quả chuông cao tới 1,9m, đường kính 1,10m, nặng gần 2 tấn. Âm thanh của chuông ngân vang, vọng xa đến cả chục cây số. Đứng ở tầng này có thể đưa tầm quan sát cả một vùng non nước xung quanh.

Từ phương đình ta nhìn thấy mặt tiền của nhà thờ lớn với năm lối vào bằng đá, phía trên là ba tháp vuông bằng gạch có mái cong. Đứng trước mặt tiền nhà thờ lớn, ta được chiêm ngưỡng một kiến trúc vừa mỹ lệ, tinh xảo, vừa thanh thoát, lôi cuốn. Nhà thờ lớn dài 74m, rộng 21m. Bước vào bên trong nhà thờ, phải một lúc mới nhìn rõ vì rất tối. Điều đầu tiên làm ta chú ý là hai hàng cột lớn ở giữa dẫn đến bàn thờ bằng đá, sau bàn thờ là bức vách bằng gỗ được chạm khắc tinh xảo và sơn son thếp vàng rực rỡ.

Phía tây nhà thờ lớn là nhà thờ Thánh Giuse và nhà thờ Thánh Phêrô; phía đông là nhà thờ trái tim Chúa Giê su và nhà thờ Thánh Rôcô. Cả bốn nhà thờ này đều có kích cỡ như nhau, cấu trúc tương tự nhau, song lại có vẻ độc đáo riêng. Còn một nhà thờ nữa là nhà thờ Trái tim Đức Mẹ. Nhà thờ này dài 18m, rộng 9m, cao 5m, từ nền, cột, xà, tường, chấn song đến tháp,

bàn thờ đều bằng đá nên còn có tên gọi là "nhà thờ đá". Điều đặc biệt là nhà thờ này có hàng chữ khắc bằng Việt ngữ duy nhất trong toàn bộ khu nhà thờ Phát Diệm: Trái tim thánh Đức Bà chẳng hề mắc tội tổ tông truyền, cầu cho chúng tôi".

Trước những công trình đồ sộ, độc đáo như vậy, du khách không khỏi ngạc nhiên, thán phục tài ba của cụ Sáu và những nghệ nhân vô danh đã làm nên những bức tường, những chiếc sập, những bức phù điêu toàn bằng đá, những cột gỗ cao hơn chục mét, nặng tới 7 tấn, những nét chạm trổ tinh vi, điêu luyện... Tất cả đều đẹp tới mức hoàn hảo.

Đến Phát Diệm, bạn có cảm giác tâm hồn được thanh thản bởi không gian tĩnh lặng, tôn nghiêm, không khí trong lành, thoáng đãng. Và thật đáng tiếc nếu đến Phát Diệm mà lại không chụp vài "pô" ảnh trước nhà thờ lớn làm kỉ niệm. Nếu không có máy ảnh, xin bạn cứ yên tâm và tin tưởng vào đội ngũ thợ ảnh ở đây. Họ sẵn sàng đáp ứng mọi nhu cầu của bạn. Còn nếu bạn muốn mua quà lưu niệm thì Phát Diệm cũng rất sẵn, đặc biệt là đồ bằng cói: mũ, dép, thảm, giỏ xách... với giá chỉ trên dưới 4.000 đồng/chiếc...

Trải qua hơn một thế kỉ với bao sự xói mòn của thời gian và tàn phá của bom đạn chiến tranh, nhà thờ Phát Diệm vẫn uy nghiêm tồn tại. Nhà thờ Phát Diệm không chỉ là một công trình kiến trúc độc đáo của Việt Nam từ hơn một thế kỉ nay mà còn là địa điểm du lịch nổi tiếng nằm trong vùng du lịch Ninh Bình – Hoa Lư – Bích Động – Địch Lộng – Cúc Phương, hằng năm đón hàng chục nghìn khách du lịch bốn phương. Quần thể kiến trúc Phát Diệm đã được Bộ Văn hóa nước ta xếp hạng di tích lịch sử – văn hóa chung của cả nước.

Nguồn: Kênh Văn

